

**Силабус курсу
Управління державним боргом**

**Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійна програма - «Фінанси,
банківська справа та страхування»**

Рік навчання: 3, Семестр: 6

**Кількість кредитів: 5 Мова викладання:
українська**

ППП

Керівник курсу

к.е.н., доцент Гончар Галина Петрівна

**Контактна
інформація**

h.honchar@wunu.edu.ua, +380973409395

Опис дисципліни

Дисципліна “Управління державним боргом” спрямована на ґрунтовне засвоєння здобувачами вищої освіти знань про формування державного боргу, особливостей процесу планування державної заборгованості в Україні, порядку залучення кредитних ресурсів, обслуговування та погашення державних боргів, а також отримання прикладних навичок щодо застосування методів управління державним боргом.

Головним завданням курсу є опанування теоретичних засад визначати джерела та механізм формування додаткових фінансових ресурсів у розпорядження державних органів влади; обґрунтувати переваги та недоліки і наслідки формування фінансових ресурсів за допомогою державних запозичень; здійснювати розрахунки витрат держави з обслуговування; визначати можливості та переваги застосування різних методів управління державним боргом; ефективність їхнього застосування.

;; світового досвіду щодо оцінки ефективності залучення і використання внутрішніх та зовнішніх запозичень

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/4	Тема 1. Сутність, види і складові державного боргу	Знати і розуміти: державний борг як сума заборгованості за всіма борговими зобов'язаннями держави, відсотки за нею і невиконані фінансові зобов'язання	Тести, питання, ситуаційні завдання

		держави перед суб'єктами економіки; сутність та причини виникнення державного боргу; загальну суму державного боргу та її складові	
4/4	Тема 2. Система управління державним боргом	Розуміти особливості процесу планування державної заборгованості в Україні	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/4	Тема 3. Ефективність внутрішніх та зовнішніх державних запозичень	Розуміти сутність порядку залучення кредитних ресурсів.	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/4	Тема 4. Планування залучення і погашення державного боргу	Розуміти сутність обслуговування та погашення державних боргів та отримати прикладні навички щодо застосування методів управління державним боргом	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/4	Тема 5. Організація запозичення державою коштів	Розуміти сутність оперативного фінансового планування. Знати порядок складання платіжного календаря підприємства. Володіти особливостями складання касового плану підприємства. Вміти визначати потреби підприємства в короткотермінових кредитних ресурсах	Тести, питання, ситуаційні завдання
4/4	Тема 6. Борговий портфель держави та боргові ризики	Знати різноманітність інструментів і методів державного запозичення, щодо управління борговим портфелем держави	Тести, питання, ситуаційні завдання
6/6	Тема 7. Обслуговування державного боргу	Знати відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); структуру та динаміку державного боргу України; взаємозв'язок між рівнем боргового навантаження та економічним зростанням України.	Тести, питання, ситуаційні завдання

Рекомендовані джерела інформації:

1. Іващук І. О., Стахова Н. В., Живко М. А. Міжнародні міграційні процеси: навчальний посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 204 с.
2. Бражник Л.В. Фінансове управління державним боргом: навч.посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. 217 с.
3. Гончар Г. П. Особливості формування доходів місцевих бюджетів. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 45 URL : <http://www.market-infr.od.ua/uk/45-20203>.

4. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навчальний посібник / С. В. Нараєвський, К.Ю. Редько: КПП ім. Ігоря Сікорського Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с.
5. Економіка зарубіжних країн: підручник / Голіков А., Черномаз П., Дейнека Д. та інш. К. : ЦНЛ, 2019. 400 с.
6. Прутська О.О. Управління державним боргом: навч.посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 224 с. 6. Федоров В.А. Боргова функція сучасної держави монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 176 с.
7. Міжнародні економічні відносини: підручник/ за заг. ред. Амеліна. Київ: ЦНЛ, 2019. 256 с
8. Міжнародна економіка: підручник / за заг. ред. Олена Лебедева. Київ : ЦНЛ, 2019. 416 с
9. Історія фінансових ринків. Від класиків - сучасникам / за ред. Девіда Чемберса та Елроя Дімсона ; пер. з англ. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 308 с.
10. Вплив зовнішнього боргу державного та приватного секторів на економічне зростання: приклад Португалії Хорхе Сілва (2020) URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40822-020-00153-2>
11. Вартість жорсткої економії: вплив фіскальної консолідації в Європі після 2010 року Нельсон Рейл (2020) URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3596470
12. Іспанська економіко-фінансова криза: соціальний та науковий інтерес Ноелія Араухо-Віла, Хосе Антоніо Фраіс-Бреа та Артур Філіпе де Араухо (2020) URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7173778/>

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Управління державним боргом” визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30 %	40 %	30 %

1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів = 30 балів)	1. Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів)	1. Усне опитування під час заняття (3 теми по 10 балів = 30 балів)
2. Модульна контрольна робота = 70 балів (30 тестів, 2 питання, задача)	2. Ректорська контрольна робота = 60 балів (40 тестів, 2 питання, задача)	2. Написання КПЗ = 40 балів
		3. Захист КПЗ = 30 балів

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85-89	добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом